INKIJKEXEMPLAAAR

TUSSENUREN

TWEE WERELDEN. EÉN VERHAAL.

Keete Kruijtzer

TUSSENUREN

TWEE WERELDEN. EÉN VERHAAL.

Colofon

Titel: *Tussenuren*
Auteur: Keete Kruijtzer
Uitgever: Ambilicious,
Waddinxveen – Kalmthout
ambilicious.nl

Omslagontwerp: Ton de Koning, Probeeld
Vormgeving binnenwerk: Inanna van den Berg
Redactie: Inanna van den Berg, Ambilicious

ISBN: 978-94-93560-10-9 **NUR**: 284
Eerste druk: september 2026

© 2026 Keete Kruijtzer, ProBeeld, Ambilicious

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbenden.

Hoewel deze uitgave met zorg is samengesteld, aanvaarden auteur en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden.

uitgever van verhalen

‘Er zijn geen edelen meer over om het koningschap te bekleden,
alle vorsten zijn verdwenen.
Dorens overwoekerden de burchten, onkruid en distels de vestingen.
Het land wordt het domein van jakhalzen, de woonplaats van
struisvogels.
Het is de ontmoetingsplaats van woestijndieren en hyena’s, bokken
meten daar hun krachten.
Lilith zoekt er rust en leeft er ongestoord.’

Jesaja 34, 12-14

Het evangelie van Lilith I

Ooit was de wereld nog jong, de maan altijd vol en vereerden mensen de eerste godin als hun schepper. Priesteressen dienden het goddelijke en het menselijke, wijsheid werd gekoesterd en alleen vrouwen kenden het geheim van de vruchtbaarheid. Feesten en rituelen markeerden de natuurlijke cyclus van het jaar.

Badeloch, Sorcha en Albia stonden met z'n drieën in de tempelkamer. Het licht viel binnen door een hoog rond raam. Albia kende deze plek goed. Ze had in de tien jaar dat ze in het vrouwenhuis woonde vaak deelgenomen aan vieringen en rituelen. En nu stond ze met Badeloch en Sorcha in de lichtcirkel en bereidden de drie jonge vrouwen zich voor op de avond. Het meifeest zou gevierd worden. Elk jaar werd op deze manier het goddelijk gemaal tot vruchtbaarheid uitgenodigd.

Door het open raam dreven stemmen naar binnen van de mannen en jongens die waren gekomen om de vuurstapels te bouwen. Beltane was het grootste feest van het jaar. Alle bewoners van het schiereiland deden eraan mee: kinderen tot en met ouderen. In de omgeving werden vijf brandstapels opgericht, die een vijfhoek vormden: één hier, één in het dorp beneden, één op het veld bij de Hoenderhoeve en dan nog twee op velden aan de andere kant van het bos om de vijfhoek compleet te maken. Het middelpunt was de heilige heuvel in het bos.

Albia had altijd van de meivieringen gehouden. Als kind mocht ze haar mooie jurk aan, laat opblijven en met de andere kinderen rond de meiboom dansen. Dit jaar markeerde het feest voor elk van de hen in de tempelkamer een nieuwe fase. Sorcha was afgelopen herfst tot priesteres gewijd. Dit werd haar eerste meiviering als gewijde vrouw. Zij leidde de voorbereidingen. Het ronde raam zorgde voor een cirkel van licht. op de vloer.

Deze vorm stond symbool voor het oneindige bestaan van hun godin, Lilith. Ze volgde met haar hand de omlijning en tekende daarna binnen de cirkel vijf lijnen in de vorm van een pentagram, een ster met vijf punten.

De punten stonden voor de vijf elementen. Albia en Badeloch legden verschillende voorwerpen neer in de punten: een paar stenen, een handje aarde en zout voor het element aarde, in een andere punt witte veren voor het element lucht. Ze zetten een kaars in de derde punt voor vuur, een gevulde kelk voor het element water in de vierde en in de vijfde punt legden ze een maansteen voor het element ether. Met deze handelingen schiepen de vrouwen orde in de chaos, zoals ook Lilith de aarde uit chaos had gecreëerd.

De drie waren samen opgegroeid in het vrouwenhuis. Badeloch was achttien, net als Sorcha. Zij hadden vorig jaar al een keer met de hertenrace meegelopen. Badeloch had met het feest van Imbolc haar eerste kind gekregen. Vanavond zou ze met haar minnaar een handbindingsritueel ondergaan, daarna zou ze het vrouwenhuis verlaten om met hem en hun babydochter samen gaan wonen. Voor Albia markeerde deze avond een andere overgang. Zij was zeventien en zou vanavond voor het eerst met de hertenrace meelopen. Zodra de cirkel af was, gingen ze als zusters om de cirkel staan en pakten elkaars handen vast. Door hun leeftijd waren ze altijd al een groepje geweest. Sorcha en Badeloch waren beste vriendinnen en Albia hun jongere beschermeling. Nu waren ze bij elkaar om elkaar te steunen in de voorbereiding op deze avond van transformatie en stonden ze in stilte rond de cirkel.

Plotseling werden ze opgeschrikt door het geklap van vleugels op de aarden vloer. Door de deuropening kwam laag over de grond een vrouwtjeseend naar binnen vliegen. Vlak achter haar volgde een mannetje. De woerd probeerde het vrouwtje te pakken te krijgen en naar beneden te duwen. Het vrouwtje zocht beschutting tegen de muren. Ze zat in de val.

Albia verbrak de cirkel. Het mannetje landde bovenop de eend. Albia snelde naar de twee dieren. Met haar blote voet probeerde ze de woerd van het vrouwtje af te duwen, hij bleef hardnekkig zitten. Toen haalde Albia uit naar achter en naar voren. Ze gaf de woerd een rotschop. Hij viel naar achter en sloeg op de vlucht, door de tempelingang naar buiten. Het vrouwtje waggelde naar de zijkant van de ruimte en bleef daar zitten.

Ze streek haar veren glad en schudde met haar kopje. Op haar gemak waggelde ze naar de deur en verdween naar buiten.

Albia draaide zich om naar haar vriendinnen. Het was tegen de leefwijze van de vrouwen om in te grijpen in de natuur. Sorcha en Badeloch keken naar haar en zwegen. Ze zetten hun krachten wel in voor het helen en helpen van mensen.

Waarom voor een eend dan niet? beantwoordde Albia in haar hoofd alvast de vraag die Ragna, de tempeloudste, haar hierover zou stellen. Ze dacht niet dat Ragna het met haar antwoord eens zou zijn. Stilletjes nam ze haar plek tussen de twee anderen weer in. Ze keek omhoog. Door het ronde raam zag ze buiten de boomtoppen zachtjes wiegen.'

Berlijn keek op van haar papieren en richtte haar blik op de klas.

'Zo dames, dat was het voor vandaag. Fijn weekend en pas goed op jezelf.'

Ik ben zeventien

Het was vrijdagavond. Het was vijf maanden na Rome. Het was maart. Ze zaten met z'n vijven: Kamille, Lievelijn, Ster, Martijn G en Tommy op het Binnenhof, op een trapje, heel dicht op elkaar, omdat het koud was en donker. Het plan was geweest om zich onder de afdaken van de gaanderij te verschuilen, maar de zijkant van de binnenplaats stond in de steigers en was gesloten vanwege een renovatie. Kamille zat tussen Tommy en Martijn G. in aan de ene kant, Lievelijn en Ster aan de andere kant. Tommy had een joint gehaald en Ster en Lievelijn elk een fles Lambrusco. Om de beurt namen ze een hijs en ze wachtten. Ze wachtten tot er iets zou gebeuren.

Eigenlijk gebeurde er nooit wat. Ster en Tommy hadden in Rome met elkaar gezoend, Martijn G. had het wel eens met iemand gedaan op een zeilkamp en Lievelijn had sinds Rome een vriend. Dat was het wel zo´n beetje. Mensen leken op dat punt altijd iets van Kamille te verwachten. Zelf had ze dat ook wel verwacht. Op de kleuterschool, toen haar 'Kamille blote billen' werd nageroepen door een nog kleiner jongetje, was ze niet verdrietig geworden of bang; ze had de kreet ontvangen als een verrijking van haar zelfbeeld. Op dat moment had ze een mogelijkheid tot wildheid in zichzelf herkent, een aspect van haarzelf waar haar ouders haar nooit op hadden gewezen.

Het jaar daarvoor, in de vierde, had ze een tijd een vriend gehad die al studeerde. Hij had op dezelfde school gezeten als de groep van vijf. Het was vlak voor de zomervakantie aan gegaan. Kamille zat in de derde zat en hij in de zesde. Na de vakantie was hij op kamers gegaan in Leiden en in de weekenden mocht Kamille bij hem logeren.

Dat was een tegenvaller. Kamille had verwacht in deze weekenden alvast een voorsprong te kunnen nemen op haar eigen studententijd of tenminste oriënterend onderzoek te doen.

Haar studententijd zou namelijk de tijd van haar leven worden, het moment waarop het allemaal echt zou beginnen. Zozeer zelfs dat ze over de tijd daarna nooit na dacht, die zou daar vanzelf uit voortvloeien en hoefde daarom niet voorbereid te worden.

Zij zou witte overhemden dragen met daaroverheen het tweed vest van een tweedehands mannenpak. Ze zou in cafés praten met vrouwen met shawls in hun haar en mannen in gebreide truien; ideeën bespreken op groene grasvelden; ze zou zomaar een keer de nachttrein nemen naar Parijs en langs de oevers van de Seine lopen. Ze zou de boekenkraampjes bekijken en romans kopen van Annie Ernaux en Francoise Sagan.

Wat haar vriendje in Leiden uitspookte had niets met dit alles te maken. Hij kwam uit een tweede leggezin waarin te veel aandacht was voor de kinderen en nog meer geld. Deze mogelijkheden van geld aan de ene en grenzeloze bemoeizucht aan de andere kant, hadden hem verlamd. Elke ochtend at hij de cornflakes die ze thuis ook hadden en fietste hij om acht uur naar het Bio Science Park om een volle dag college te volgen.

Hij ging nooit ergens heen en Kamille was het eerste meisje met wie hij ooit had gezoend. Ze had wel geprobeerd om hem een beetje vooruit de duwen. Ze las hem voor uit Psyche van Couperus en liet hem kennis maken met de Turkse pizza. Helaas was de jongen was niet vooruit te branden. Hij probeerde haar wijs te maken dat het kinderachtig was om naar cafés te gaan en dat hij daar te volwassen voor was en te serieus. Er gebeurde nooit iets waarmee ze het leven als begonnen had kunnen verklaren. Daar leek dit meer op, dacht ze, toen ze daar in de kou klem zat tussen de houthakkersjassen. Dat was in elk geval een poging tot iets, tot leven, iets waar je het later nog een keer over kon hebben.

'Ben ik stoned?' vroeg Ster 'Ik denk dat ik wel stoned ben. Een van jullie, stoned?' De joint was nu op.

'Nou, ik weet het niet,' zei Lievelijn.

'Ik heb het te koud om stoned te zijn,' zei Kamille.

'Ik voel het wel,' zei Martijn G.

Tommy zat met zijn ogen dicht. Hij had de capuchon van zijn blauwe bubbeljas over zijn hoofd getrokken. Dat zag er wel goed uit, alsof hij wist waar hij mee bezig was. Dat was vrij nieuw. Vroeger was hij juist de jongen die altijd zijn been brak, door het ijs zakte en kwijt raakte op schoolreis, maar nu straalde hij wereldwijsheid uit.

'We moeten alcohol hebben, denk ik.' Ster draaide een fles Lambrusco open. Ze had handschoenen waar de bovenkant van de vingers van miste. Ze blies op haar handen. Door de kou zag haar gezicht er oud uit. Dat ze haar haar platinablond had geverfd, hielp niet.

'Misschien moeten we de volgende keer toch het park proberen,' zei Martijn G.

'Of gewoon ergens binnen,' zei Kamille.

'Een donker bos, dat lijkt me gaaf,' zei Martijn G. Hij leefde als een kakker met het hart van een gothic. Hij hield van enge dingen, spinrag, kelders en knekelhuizen. In een crypte die gemaakt was van menselijke botten waar ze geweest waren in Rome en waar Kamille zo snel mogelijk uit weg wilde, wilde hij juist zo lang mogelijk blijven.

'In de zomer, als het licht is en lekker warm,' zei Kamille.

Ze namen om de beurt een slok uit de fles. Niemand had glazen meegenomen.

Lievelijn zat tegenover Kamille en trok de wollen sokken op die ze aan had in haar kisten van de legerdump. Ze had de capuchon van haar trui op en daaroverheen droeg ze een geruite, korte jas, met een witte, schaapachtige voering. Kamille was jaloers. Zij droeg canvas palladiums en voelde de kou via haar voetzolen omhoog kruipen.

'Het gat in het hek is dichtgemaakt,' zei Tommy, 'dus je kunt er niet meer in.' Hij nam twee slokken wijn gaf de fles door.

'Irritant,' zei Ster.

'Dat lijkt me wel logisch,' zei Lievelijn.

'Nou ja, het is niet zo dat er echt iemand woont toch? Het is een kantoor, een overheidsgebouw,' Ster trok haar mouwen over haar handen. 'Het zou eigenlijk openbaar toegankelijk moeten zijn.'

'Het is het Catshuis,' zei Lievelijn.

'Dat zou wel moeten,' zei Ster.

'Het is het kantoor van de premier,' zei Lievelijn, 'dat moet toch beveiligd worden, vanwege de IRA en zo.'

'Hoe is dat oude gat er dan gekomen?' vroeg Kamille.

'Dat was er altijd al,' zei Tommy.

'Het is geknipt door leerlingen,' zei Martijn G. Hij had een oudere zus die op dezelfde school had gezeten en wist dat soort dingen. 'Ik geloof door die groep van de broer van Philip.'

'Ahhh.' Ze knikten met z'n allen. Eens in de zoveel tijd was er een groep die net iets meer was dan en meer sporen naliet dan andere generaties. De broer van Philip, een jongen uit de paralelklas, had bij zo'n jaargang gehoord. Ze hadden de boxen in de soos geregeld en het rokersafdak. In die tijd zat er een rector die eigenlijk kunstenaar was, dus dat kon allemaal.

'Wij kunnen een nieuw gat knippen,' zei Ster.

'Jaah,' zei Tommy, nog steeds met zijn ogen dicht. 'Dat wordt dan onze legacy'.

'Dat kan niet. Het is natuurlijk bewaakt, nu,' zei Lievelijn. 'En je kunt het park gewoon via de poort in. Ik heb afgelopen zomer een toegangskaart gehaald, dan kun je er gewoon in door de poort aan de Scheveningseweg.'

Lievelijn tikte Kamille aan met haar voet. Kamille keek op en Lievelijn glimlachte naar haar. Ze hadden vorig jaar samen in het park gepicknickt. De winter ervoor, toen het nog koud was, waren ze al begonnen met plannen maken. Ze zouden gebloemde jurken dragen, taart en verse aardbeien eten op een geruite plaid en thee drinken. De jurken hadden ze de zomer ervoor al gekocht. Het eerste warme weekend was het weekend voor Pinksteren. Op zaterdagmorgen bakte Kamille een appeltaart en Lievelijn fietste naar de stad om een toegangskaart te kopen.

Het park was aan drie kanten ommuurd met rode bakstenen. Er waren twee poorten naast elkaar, een kleine voor voetgangers en een grotere die je open kon duwen zodat je je fiets gemakkelijker binnen de muren kon parkeren.

Het park was oorspronkelijk het landgoed dat bij het Catshuis hoorde en het was ingericht als een Engelse tuin met hoge bomen, kronkelpaden en grasvelden om op te liggen. Er mochten geen honden komen. Kamille kwam er vroeger met haar vader kastanjes zoeken in de herfst.

Dit keer was het bos was bezaaid met blauwe klokjes van boshyacinten. De bloemen hulden het hele park in een blauwpaarse waas. Kamille had het nooit eerder gezien. Het was een sprookjesachtig cadeau. Tevoorschijn gekomen uit kleine bloembollen die lang geleden in de bodem waren verstopt. De planten waren omhoog gekomen en lieten nu hun kopjes zien, speciaal voor Kamille en Lievelijn.

Nadat ze de bloemen een tijd hadden bewonderd, zochten ze een plek uit op een van de grasveldjes. De meisjes spreidde een deken uit. Het was de geruite plaid die Kamille uit de auto van haar moeder had gehaald. De appeltaart was nog warm. Kamille had de taart met springvorm en al in een badhanddoek gewikkeld.

Ze stalden alles uit op de plaid. Lievelijn had aardbeien meegebracht – zomerkoninkjes – en de thee in een thermoskan. Ze gingen ieder aan een kant van de deken liggen. De eerste tien minuten zeurden ze over elk beestje dat over hen heen liep. Eenmaal gewend daaraan, bleven ze liggen, lachend en pratend, totdat de middag voorbij was, ze hun truien over hun jurken heen trokken en naar huis fietsten. Kamille wist het nog heel goed. Dat was nog ver voor Rome.

'Laten we in de zomer sowieso een keer gaan,' zei Lievelijn.

'Ja, man, in de zomer knippen we dat gat opnieuw,' zei Ster.

'Strafbaar,' zei Lievelijn op zangerige toon.

'Mogen we al naar huis?' vroeg Kamille. 'Ik heb het zo koud.'
'Het is pas half elf en we hebben nog een fles,' zei Ster streng.

'Volgende keer neem ik bisschopswijn mee in een thermos,' zei Lievelijn.

'Gadver,' zei Tommy, 'bisschopswijn.'

Ze hielden het vol tot het om kwart over twaalf begon te miezeren. Om kwart voor één was Kamille weer thuis. Haar moeder sliep al. Ze hoefde nooit precies te weten wat Kamille deed of waar ze uithing, laat staan dat ze op een bepaalde tijd thuis moest zijn.

In je eentje in de stad is er niets aan dus als de rest naar huis moest, ging Kamille ook. Zo werd Kamille opgevoed door andere moeders en kon haar eigen moeder haar neus ophalen voor dat soort burgerlijkheid. Maar Kamille was een puber. Ze moest te laat thuis komen, drugs proberen en daar dan over liegen. Ze had alleen niemand om dat tegen te doen.

Haar ouders kenden elkaar van de universiteit. Haar vader was docent en had haar moeder les gegeven. Zij was vijftien jaar jonger dan hij. Ze hadden allebei gedacht dat het leeftijdsverschil hen de overhand zou geven in de relatie en allebei hadden ze er geen verstand van gehad. Haar moeder was jong moeder geworden, haar vader laat vader. Kamille hing ertussen in, een kind van twee generaties, als de was van gisteren. Ze was het aan haar stand verplicht om zich af te zetten, maar ze vond geen massa om dat tegen te doen. Ze zou de grenzen van de liefde van haar ouders willen testen, zoals de anderen deden. Het enige dat ze vond was leegte.

Met haar jas aan hurkte ze op de vloer van haar kamer en voelde aan de radiator. Die was koud. Kamille draaide aan de knop en ging met haar jas aan tegen de radiator zitten. Ooit woonde ze met haar beide ouders in een huis waar ze niet eens centrale verwarming hadden. Op alle grote kamers stond een gaskachel. Het voordeel was, dat als je zo'n ding aandraaide de kamer binnen tien minuten warm was. In de kleine kamers was het in de winter niet warm te krijgen. In de voorkamer beneden stond geen gaskachel. Daar zaten ze alleen als er bezoek was of met Kerst. Bij de schoorsteen stond een zwarte, gietijzeren haard waarin eierkolen gestookt werden.

De radiator was nog steeds koud. Kamille hoorde het water niet lopen. Omdat het al maart was, had de benedenbuurvrouw waarschijnlijk centraal de CV uitgedraaid, bloedirritant.

Gaskachels hadden ook hun nadelen. Je kon er bijvoorbeeld niet tegenaan zitten en s' nachts mochten ze alleen op de waakvlam aan blijven. 's Morgens, als Kamille zich aankleedde was het nog steeds koud in huis.